

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöönotto Kuopiossa

Kaupunkirakennelautakunta 20.08.2025
7725/08.00.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

liikenneinsinööri Hanna Väätäinen, puh. 044 718 5318
kaupungininsinööri Ismo Heikkinen, puh. 044 718 5656
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että Kuopiossa otetaan käyttöön tieliikennelain mukainen kotihoidon pysäköintitunnus ja kaupunkirakennelautakunta vahvistaa sen taksaksi 200 € / vuosi. Luvat ovat voimassa ostohetkestä yhden vuoden.

Mikäli pysäköintijärjestelyjen sääntöjä ei noudateta, voidaan järjestely purkaa.

Päätös

Selostus

Tieliikennelain päivityksen yhteydessä vuonna 2018 lainsäädäntö mahdollisti kuntia ottamaan käyttöön tieliikennelain mukaisen kotihoidon pysäköintitunnuksen. Vuonna 2020 Kuopio selvitti luvan käyttöönottoa ja tuolloin kaupunkirakennelautakunta päätti, että Kuopiossa ei oteta tieliikennelain mukaista kotihoidon pysäköintitunnusta käyttöön. Yksi keskeisimpiä perusteluja oli liikenneturvallisuuden turvaaminen, koska kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon voi pysäköidä samoin kuin liikuntaesteisen pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon. Samassa yhteydessä päätettiin jatkaa koronapandemian aikana sovittuja käytäntöjä hoitopysäköintiluvasta. Tämä tarkoitti sitä, että Kuopion kaupunki neuvotteli kotihoidon toimintoihin pysäköinnistä ensisijaisesti kiinteistöjen tonttialueilla. Tämä mahdollisti kotihoitajien pysäköinnin lähelle asiakasta. Vain yksittäiset kiinteistöt kielsivät kotihoidon pysäköinnin tonttialueilla ja järjestelmä oli pääosin toimiva. Kotihoidon pysäköintitunnus oli maksuton ja tämän vuoksi pysäköintitunnuksia haettiin laajemmin kuin mitä kotiin vietävien hoivapalveluiden osalta oli alkuperin tarkoitettu ja tieliikennelaissa oli määritelty.

Kotihoidon toiminnot siirtyivät hyvinvointialueen tehtäväksi vuoden 2023 alussa ja näin ollen Kuopion kaupunki ei ollut asiassa enää sopimuskumppani. Tästä syystä vuoden 2023 aikana todettiin, että kaupunki ei voi ylläpitää pysäköintilupajärjestelmää ja myöntää hoitopysäköintilupia. Alkuvuodesta 2024 kaupunki neuvotteli hyvinvointialueen kanssa ja neuvotteluissa todettiin, että hyvinvointialue voi käydä vastaavat neuvottelut kiinteistöjen kanssa aiemman käytännön jatkamisesta. Yhteistyössä sovittiin, että hoitopysäköintilupien voimassa olo päättyy 30.4.2024 ja hyvinvointialue käy neuvottelut kiinteistöjen kanssa jatkosta. Koska suurin osa kiinteistöistä ei ole vastannut hyvinvointialueen kyselyyn, ei tonttialueilla pysäköinti käytännössä ole ollut toimiva ratkaisu. Hyvinvointialue on lähettänyt

Kuopion kaupungille esityksen tieliikennelain mukaisen kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöönotosta marraskuussa 2024.

Perustelut kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöönotolle

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttöönottoa on valmisteltu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue on tuonut esille, koska kotihoidolla ei ole pysäköintilupajärjestelmää ja tonttialueilla pysäköinnistä ei ole kiinteistöjen kanssa voitu sopia, kotihoidon henkilöstöllä menee kohtuuttoman paljon työaikaa pysäköintipaikan etsimiseen. Hyvinvointialue ei maksa maksullisen pysäköinnin osalta pysäköintimaksuja henkilöstölle, joten maksutonta pysäköintipaikkaa etsitään melko kaukaakin ja kävelymatkat kohteeseen pitenevät. Monilla alueilla pysäköintiä on myös rajoitettu ajallisesti pysäköinnin vaihtuvuuden vuoksi. Kotihoito pyrkii välttämään ajoneuvon siirtoja, jos voi yhdellä pysäköinnillä tehdä useamman asiakaskäynnin. Näin ollen myös pysäköinnin kesto voi ylittyä sallitusta. Maksuttoman ja aikarajoittamattoman pysäköintipaikan etsiminen ja sieltä asiakkaan luo kävely vie kohtuuttomasti työaikaa ja on luonnollisesti pois asiakkaan luona tehtävästä hoivatyöstä.

Koska tieliikennelain mukaisella kotihoidon pysäköintitunnuksella saa pysäköidä samoin ehdoin kuin liikuntaesteisen pysäköintitunnuksella, voi pysäköintitunnuksen käyttöön liittyä tiettyjä liikenneturvallisuushaasteita. Esimerkiksi pysäköintikieltoalueilla pysäköinti saattaa aiheuttaa liikenneturvallisuusongelmia, mikäli pysäköidään näkemäalueilla. Hyvinvointialueen edustajilla on velvollisuus ohjeistaa uusia työntekijöitä perehdyttämisen yhteydessä myös kotihoidon pysäköintitunnuksen käytöstä sekä tiedottaa toistuvasti henkilökuntaa. Näin vältetään liikenneturvallisuuden vaarantumiselta, turhilta pysäköintivirhemaksuilta ja työltä.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteet ja pysäköintikäytännöt

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisen perusteet ja pysäköintikäytännöt on määritelty tieliikennelaissa. Tieliikennelain 39 a § mukaisesti, jos ajoneuvossa on kotihoidon pysäköintitunnus ajoneuvon saa pysäköidä 39 §:ssä säädetyllä tavalla kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella liikenteenohjauslaitteella osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon voi pysäköidä suorittamatta maksua, noudattamatta aikarajoitusta tai alueelle, jossa on voimassa pysäköintikielto. Pysäköinti ei saa kuitenkaan aiheuttaa vaaraa tai kohtuutonta haittaa muille tienkäyttäjille. Pysäköinti ei ole myöskään sallittua sellaiselle alueelle tai paikalle, joka on osoitettu liikennemerkillä vain tiettyjen ajoneuvojen pysäköintiin.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen on määritelty tieliikennelaissa 190 a §. Kotihoidon pysäköintitunnus voidaan myöntää sosiaalihuoltolain, terveyshuoltolain, vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista annetun lain sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia kotiin vietävien hoivapalvelujen perusteella. Kaikki kotiin vietävät palvelut eivät täytä kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntämisperusteita. Kuopion kaupunki ja hyvinvointialue on käynyt tätä rajausta yhteistyöpalavereissa. Näissä tehtävissä hyvinvointialue käyttää leasing-autoja ja luvat voidaan myöntää näissä tehtävissä käytettävälle ajoneuvoille. Osa näistä kotiin vietävistä hoivapalveluista tuottaa yksityiset palvelun tarjoajat ja nämä yksityiset palveluntuottajat ovat myös oikeutettuja ostamaan kotihoidon pysäköintitunnuksen. Nämä ovat niitä palveluntuottajia, joilta hyvinvointialue ostaa palveluja palvelusetelitoiminnoin. Näin ollen myöskään kaikki yksityiset hoivapalveluyritykset eivät ole oikeutettuja kotihoidon pysäköintitunnukseen.

Kotihoidon pysäköintitunnusta saa käyttää vain työtehtävissä. Muuna aikana pysäköinnin osalta noudatetaan aina voimassa olevia liikennemerkkejä.

Kotihoidon pysäköintitunnukset voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että Kuopiossa luvat myönnetään yhdeksi vuodeksi.

Luvan myyminen

Kuopion kaupunki on neuvotellut luvan myymisestä Kuopion Pysäköinti Oy:n kanssa. Kuopion Pysäköinti Oy vastaa luvan myynnistä, mahdollisista laskutuksista ja lupaan liittyvästä neuvonnasta. Pysäköintilupa on sähköinen ja voimassa olevat luvat integroidaan pysäköinninvalvonnan järjestelmään. Pysäköintiluvista saadut tuotot ohjataan Kuopion kaupungille vähennettynä Kuopion Pysäköinti Oy:lle maksettavasta operointikulusta. Myönnettävien lupien määrän arvioidaan olevan n. 200–250 kpl.

Luvat on myynnissä 1.11.2025 alkaen.

Luvan peruuttaminen

Tieliikennelain mukaisesti kunnan täytyy peruuttaa voimassa oleva lupa, jos luvan myöntämisen perusteet eivät enää täyty, työntekijä tai tunnuksen haltija on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tieliikennelain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä tai jos työntekijä tai tunnuksen haltija pyytää luvan peruuttamista. Peruutetuista kotihoidon pysäköintitunnusten lupamaksuista ei tehdä hyvityksiä.

Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan mahdollisista muutoksista tai mikäli luvan myöntämisen perusteet eivät enää täyty. Näitä voi olla henkilöstö- tai ajoneuvovaihdokset tai palvelun tuottamisen päättyminen.

Mikäli kotihoidon pysäköintitunnusta käytetään laajasti väärin tai luvan käyttö aiheuttaa mittavia liikenneturvallisuushaasteita, voidaan kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen lakkauttaa.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 33§.

Vaikutusten arviointi

Esitys on vaikutuksiltaan positiivinen. Kotihoidon pysäköintiluvan käyttöönotolla edistetään kotiin vietävien palveluntuotannon tehostamista.

Liitteet 7725/2024 Vaikutusten arviointilomake